

THE EFFECT OF USING DRAMA AND NARRATION METHODS IN TEACHING IDIOMS UPON THE ACADEMIC ACHIEVEMENTS AND PERMANENCE LEVELS OF 7TH GRADE STUDENTS

DEYİMLERİN ÖĞRETİMİNDE DRAMA VE HİKÂYELEME YÖNTEMLERİNİN KULLANIMININ 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK BAŞARILARI VE KALICILIK DÜZEYLERİNE ETKİSİ

Ahmet AKÇAY¹
Tacettin ŞİMŞEK²

Abstract

Idioms are among the most important expression elements of a language. Especially the fact that they have an implicit meaning and cliched expressions causes the education of idioms to be more difficult compared to other expression elements of a language. Thus, it is important to use different methods or technics in teaching idioms. The objective of this study is to examine the effect of using drama and narration methods in teaching idioms upon the academic achievements and permanence levels of 7th grade students. This is an experimental study with experimental and control group based on pretest-posttest. The study was conducted with 7/A (n=24), 7/B (n=24) and 7/C grades receiving education at an elementary school in Trabzon and the grades were assigned respectively as the drama group, narration group and control group. "Academic Achievement Test for Idioms" was used as the data collection tool in the study. As a result of the study, it was determined that 7th grade students receiving education with the drama and narration method had higher academic achievements compared to students receiving education with the expression method. Besides, it was also determined that students receiving education with the drama method had higher permanence levels in learning compared to students receiving education with other methods.

Key Words: Idioms, drama, narration, idiom teaching.

Özet

Deyimler, dilin en önemli anlatım öğelerindedir. Özellikle örtülü anlam barındırması ve kalıplaşmış ifadeler olması deyimlerin öğreniminin dilin diğer anlatım öğelerine daha zor öğrenilmesine neden olmaktadır. Dolayısıyla deyimlerin öğretiminde farklı yöntem veya tekniklerin kullanımı önemli görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, deyim öğretiminde drama ve hikâyeleme yöntemlerinin 7. sınıf öğrencilerinin akademik başarı ve kalıcılık düzeylerine etkisini incelemektir. Çalışma, ön test son teste dayalı deney ve kontrol gruplu deneysel bir araştırmadır. Araştırma Trabzon'da bir ilköğretim okulunda öğrenim gören 7/A (n=24), 7/B (n=24) ve 7/C (n=22) sınıfları ile yürütülmüş ve sınıflar sırasıyla drama grubu, hikâye grubu ve kontrol grubu olarak atanmıştır. Araştırmada veri toplamak amacıyla "Deyimler Akademik Başarı Testi" kullanılmıştır. Araştırma sonucunda drama ve hikâyeleme yöntemiyle öğrenim gören 7. sınıf öğrencilerinin akademik başarılarının anlatım yöntemiyle öğrenim gören öğrencilerden yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca drama yöntemiyle öğrenim gören öğrencilerin öğrenmede kalıcılık düzeylerinin diğer yöntemlerle öğrenim gören öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Deyimler, drama, hikâyeleme, deyim öğretimi.

¹ Yrd.Doç.Dr., Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, turkolog_25@hotmail.com

² Yrd.Doç.Dr., Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, tacsimsek@hotmail.com

Giriş

İnsanlar arasında iletişimi sağlayan dil, “insanla nesne arasında ilişki kuran, gerçek dünyayı kurmaca dünyaya aktararak bir toplumun dünyayı algılama biçimini yansıtan, insanın düşünce oluşturmasını ve düşünceleri algılamasını sağlayan; çözümlenebilir insan seslerinden kurulu ve çift eklemli bir sistem” (Börekeçi, 2009:8-9) olarak tanımlanmaktadır. Dil, bir toplumun dünyaya bakışını, yaşam biçimini ortaya koyar. Özellikle bir dilde var olan benzetmeler, aktarmalar, deyimler ve atasözleri o dili kullanan toplumların çeşitli nitelikleri hakkında ipuçları verir (Ünalın, 2004:4). Toplumların yaşayışlarında büyük öneme sahip olan kavramlar dildeki bu anlatım öğeleriyle ortaya çıkar.

Kaplan (2001: 14)’a göre günlük dil veya edebî dil, kültür hazinesidir. Kültürün taşıyıcısı olan dil, aktarım sürecinde çeşitli yollar veya yöntemler kullanır. Kimi zaman destanlardan, kimi zaman efsanelerden, kimi zaman da atasözü veya deyimlerden yararlanır. Dil aynı zamanda, “iletişim kuracak olan öznelerin aktarmak istedikleri bilgileri kodlayarak birbirlerine iletmekte kullandıkları şifreler bütünüdür” (Ünalın, 2004:2). Bu şifreler kimi zaman örtülü olmakta ve anlamlandırılması bilgiyi gerektirmektedir. Özellikle deyimlerin anlamlandırılması bir bilgi veya deneyime ihtiyaç göstermektedir. Bu açıdan bakıldığında deyimlerin ve atasözlerin öğrenilmesi ve öğretilmesi büyük önem taşımaktadır.

Aksan (2003: 82)’a göre, deyimler, bir dilin sözvarlığının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır, dolayısıyla dile egemen olabilmek için deyimlerin öğrenilmesi ve bilinmesi gereklidir. Deyim, sözlükte “genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, ilgi çekici bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeği” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2006). Hengirmen (1999)’e göre ise deyim, genellikle gerçek anlamının dışında kullanılan, anlatımı daha güzel ve etkili yapan, toplum tarafından ortak olarak benimsenen kalıplaşmış söz”dür. Bu tanımlardan hareketle, deyimlerin toplumların çok uzun süren yaşantıları neticesinde oluştuğu ve sürekli kullanılarak anlam kazandıkları söylenebilir. Deyimlerde toplumların inanışları, gelenekleri ve hayatı algılayış biçimlerine de sıklıkla rastlanmaktadır. Deyimlerin bir diğer özellikleri de kalıplaşmış olmalarıdır. Dolayısıyla bir deyim kelimesi değiştirilip yerine aynı anlamı veren başka kelimeler kullanılmaz. Bununla birlikte deyim yapısında değişiklik yapılamaz ve kelimelerin yerleri değiştirilemez. Deyimler az sözle çok anlam ifade etmek için kullanılırlar. Özellikle bir istek veya bir kavramı çarpıcı biçimde ifade edebilmek için deyimlerden sıklıkla yararlanılır.

Yapılandırmacı yaklaşım temel alınarak hazırlanan Türkçe dersi programında öğrencilerden beklenen temel becerilerden biri Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma becerisidir. Bununla birlikte iletişim becerisine yer verilirken öğrencilerden bu beceriyi kazanmaları beklenmektedir. Bu becerinin kazanılabilmesi için dile ait anlatım öğelerinin de etkili bir şekilde öğrenilmesi gerekmektedir. Programa yönelik hazırlanan Türkçe ders kitapları incelendiğinde deyimlerin öğretimiyle ilgili çok fazla etkinliğin ve bu etkinliklerin uygulanmasına yönelik yöntemlerin bulunmadığı görülmektedir (Yaman ve Gülcan, 2009). Özellikle deyimlerle ilgili kazanımların daha çok okunan metinde geçen deyimlerin cümle içinde kullanımı ve anlamını tahmin etmeye yönelik olduğu görülmektedir. Dolayısıyla öğrencilerin deyimleri günlük yaşamda uygun durumlarda kullanarak anlatımlarını zenginleştirebilmeleri açısından farklı yöntem veya tekniklerin kullanılması gerektiği açıktır.

Deyimlerin öğretiminde kullanılabilecek pek çok yöntem ve teknik bulunmaktadır. Bu yöntemlerden biri de drama yöntemidir. Tiyatro yazını, oyun biçiminde oyun veya oyun yazma sanatı olarak tanımlanan drama, tiyatro ve drama tekniklerinden

faydalanılarak bir grup çalışması içinde gerçekleştirilen bir etkinliktir (Püsküllüoğlu, 2004; Yaman, Danacı ve Eran, 2015). Drama, öğrencilerin dili doğru ve etkili kullanabilme, kendini ifade edebilme ve konuşma becerilerinin geliştirilmesinde etkili bir yöntemdir (Şimşek, 2004; Şimşek 2005:175). Öğrenme ortamına katılan duyu organlarının fazlalığı, eğitimin kalıcılığı açısından büyük öneme sahiptir. Drama, birden fazla duyu organına hitap ederek öğrenmenin kalıcı olmasını sağlamaktadır. (Karadağ ve Çalışkan, 2008:94). Özellikle hayal ve yorum gücünü geliştirmesi ve güzel konuşma alışkanlığı kazandırması, drama yönteminin öğretimde etkililiğini artırmaktadır (Celepoğlu, 2011:82).

Deyimlerin öğretiminde kullanılacak yöntemlerden biri hikâyelemedir. Bu yöntemde, deyimlerin anlamlarından hareketle hikâyeler oluşturulur ve deyimlerin ortaya çıkış süreci, ilk olarak nasıl kullanılmış oldukları veya çeşitli durumlar karşısında deyimlerin doğru kullanımı bu hikâyelerde anlatılır. Öğrencilere deyimlerin hikâyeleri anlatılarak, bu hikâyeler aracılığıyla deyimlerin anlamlarını ve kullanım alanlarını öğretmek mümkündür. Deyimlerin çeşitli yöntem veya teknikler kullanılarak öğretiminde geleneksel öğretimle karşılaştırıldığı pek çok çalışma yürütülmüştür. Örgü (2003) tarafından 5. sınıf öğrencileri üzerinde yürütülen çalışmada, hikâye ve resimlerle desteklenen deyim öğretiminin, geleneksel öğretim şekli olan deyim sadece anlamını vererek cümle içerisinde kullanma çalışmalarından daha başarılı olduğu ortaya konmuştur. Kazıcı (2008) tarafından 6. sınıf öğrencileri üzerinde deyim ve atasözlerinin öğretiminde dramatizasyon tekniğinin etkililiğinin araştırıldığı çalışmada, araştırmada yer alan bir gruba atasözleri ve deyimlerin hikâyesi okunmuş, diğer grupta ise bu hikâyeler canlandırılmıştır. Araştırma sonucunda, deyim öğretiminde dramatizasyon tekniğinin öykü okuma tekniğine göre daha başarılı olduğu tespit edilmiştir. Mürsel (2009) tarafından yürütülen çalışmada, 4. sınıf öğrencilerine deyim öğretiminde karikatürlerden yararlanmanın geleneksel öğretime oranla daha başarılı sonuç verdiği ortaya konmuştur. Gülcan (2010) tarafından 7. sınıf öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen çalışmada deyimlerin hikâye ve resimlerle destekli olarak öğretilmesinin geleneksel öğretime oranla daha başarılı olduğu tespit edilmiştir. İşbulan (2010) tarafından yürütülen çalışmada 7. sınıf öğrencilerine deyim öğretiminde karikatür, hikâye yazma ve eğitsel oyun yöntemlerinin, öğrenci çalışma kitaplarında yer alan yöntemlere oranla daha başarılı olduğu ortaya çıkmıştır. Şenol (2011) tarafından yürütülen çalışmada ise deyimlerin öğretiminde yaratıcı drama yönteminin etkililiği araştırılmış, 7. sınıf öğrencilerine deyim öğretiminde yaratıcı drama yönteminin geleneksel yöntemlere göre daha başarılı olduğu tespit edilmiştir. Yapılan çalışmalar değerlendirildiğinde, deyimlerin öğretiminde geleneksel öğretimin dışında yöntem kullanmanın öğrencilerin akademik başarılarını artırmada önemli olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu bilgiler ışığında çalışmanın amacı, deyimlerin öğretiminde iki farklı öğretim yönteminin (drama ve hikâyeleme) 7. sınıf öğrencilerinin akademik başarı ve kalıcılık düzeyleri üzerindeki etkisini tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Deyimlerin öğretiminde drama ve hikâyeleme yöntemlerinin kullanımının 7. sınıf öğrencilerinin akademik başarıları üzerinde etkisi var mıdır?
2. Deyimlerin öğretiminde drama ve hikâyeleme yöntemlerinin kullanımının 7. sınıf öğrencilerinin öğrenmede kalıcılık düzeyleri üzerinde etkisi var mıdır?

Yöntem

Araştırmanın deseni, “ön test-son test”e dayalı deney ve kontrol gruplu deneysel bir çalışmadır. Ön test son test kontrol gruplu model sembollerle şu şekilde gösterilebilir (Büyüköztürk vd., 2009:197):

Tablo 1. Ön test-son test kontrol gruplu model

Gruplar	Seçme Tipi	Ön Test	X	Son Test	Kalıcılık Testi
DG	R	O1	Drama	O4	O7
HG	R	O2	Hikâye	O5	O8
KG	R	O3		O6	O9

Yukarıdaki tabloda DG, Drama yönteminin uygulandığı grubu; HG, Hikâyelendirme yönteminin uygulandığı grubu; KG ise kontrol grubunu; R gruplara yansız (random) atama yapıldığını; O1, O4 ve O7 drama grubunun ön test, son test ve kalıcılık testi ölçümlerini, O2, O5 ve O8 hikâye grubunun ön test, son test ve kalıcılık testi ölçümlerini, O3, O6 ve O9 kontrol grubunun ön test, son test ve kalıcılık testi ölçümlerini; X ise drama ve hikâye gruplarındaki deneklere uygulanan bağımsız değişkeni ifade etmektedir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Trabzon’da bulunan bir ilköğretim okulu 7. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Evrenin geniş olmasından dolayı örnekleme yoluna gidilmiş ve raslantısal örnekleme yöntemiyle bir okul seçilmiştir. İlköğretim okulundaki 7/A (n=24), 7/B (n=24) ve 7/C (n=22) sınıfları sırasıyla drama grubu, hikâye grubu ve kontrol grubu olarak atanmıştır. Öğrencilerin deney öncesinde önceki yıllarda almış oldukları puanlar ve cinsiyet durumu incelenmiş ve grupların birbirine denk olduğu görülmüştür. Deneklere ilişkin bilgiler şu şekildedir:

Tablo 2. Araştırma grubunun cinsiyet ve önceki yıl Türkçe ders başarı ortalaması

Gruplar	Cinsiyet		Önceki Yıl Türkçe Ders Başarı Ort.
	Kız	Erkek	
DG	12	12	4,41
HG	13	11	4,33
KG	11	11	4,45

Yukarıdaki tabloya göre, drama, hikâye ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin cinsiyet ve önceki yıla ait Türkçe dersi başarı ortalamalarının birbirine yakın olduğu ve grupların birbirine denk olduğu ifade edilebilir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen “Deyimler Akademik Başarı Testi” uygulanmıştır. Testte uygulamada yer alan 20 deyimle ilişkin çoktan seçmeli soru yer almaktadır. Testte kullanılan soruların geçerliği için üç uzmanın görüşüne başvurulmuş, güvenilirliği için ise 107 8. sınıf öğrencisine test uygulanmıştır. Yapılan uygulama neticesinde testin maddelerinin ayırt edici indeksi .35 ve Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ise .79 olarak tespit edilmiştir. Testin geçerliği açısından Türkçe eğitimi alanında iki uzmanın görüşlerine başvurulmuştur.

İşlem

Veri Toplam aracı olan “Deyimler Akademik Başarı Testi” deney öncesinde drama, hikâye ve kontrol gruplarında ön test olarak uygulanmıştır. Ön testin ardından deneysel işleme geçilmiştir. Türkçe dersinde her grupta her hafta 2 deyim işlenmiş ve toplam 10 haftada 20 deyim öğrencilere anlatılmıştır. Drama grubundaki öğrencilere deyimlerin drama metinleri dağıtılmış ve ders öğretmeninin rehberliğinde bu deyimleri canlandırmaları istenmiştir. Hikâye grubundaki öğrencilere ise deyimlerin hikâyesi dersin öğretmeni tarafından okunmuştur. Kontrol grubunda ise öğrencilere sadece deyim anlamı verilmiştir. Deneysel işlem sonrasında “Deyimler Akademik Başarı Testi” son test olarak uygulanırken; uygulanmanın bitiminden iki ay sonra kalıcılık testi olarak uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Drama, hikâye ve kontrol gruplarının ön testleri, son testleri ve kalıcılık testleri arasında anlamlı fark olup olmadığını anlamak amacıyla tek yönlü varyans (ANOVA) analizi, ortaya çıkan anlamlı farkın hangi grup veya gruplar arasında olduğunu anlamak için ise Post-Hoc çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey testi yapılmıştır.

Bulgular

Araştırmada toplanan verilerin analizleri sonucunda elde edilen bulgular, araştırmanın alt problemlerine göre düzenlenerek aşağıda sunulmuştur:

Tablo 3. DG, HG ve KG'nin deyimler akademik başarı ön test sonuçları

Varyans Kaynağı	Serbestlik derecesi	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	2	7,814	3,907		
Gruplar İçi	67	2350,758	35,086	,111	,895
Toplam	69	2358,571			

Tablo 3'te görüldüğü üzere üç farklı yöntemle öğrenim gören öğrencilerin akademik başarı ön testlerine ilişkin tek yönlü ANOVA sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı bir fark elde edilememiştir [$F_{(2-67)}=0,111$; $p >.05$].

Tablo 4. DG, HG ve KG'nin deyimler akademik başarı son test sonuçları

Varyans Kaynağı	Serbestlik derecesi	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	2	632,827	316,414		
Gruplar İçi	67	3111,458	46,440	6,813	,002
Toplam	69	3744,286			

Tablo 4 incelendiğinde üç farklı yöntemle öğrenim gören öğrencilerin akademik başarı son testlerine ilişkin tek yönlü ANOVA sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$F_{(2-67)}=6,813$; $p <.05$]. Bu istatistiki farkın hangi gruplar arasında olduğunu anlamak amacıyla Tukey testi yapılmıştır. Tukey testine ilişkin bulgular Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. DG, HG ve KG'nin deyimler akademik başarı son testine ilişkin tukey testi sonuçları

	Yöntem Değişkenleri	Ortalamalar Farkı	p
Drama	Hikâye	2,29167	,478
	Anlatım	7,29167*	,002
Hikâye	Drama	-2,29167	,478
	Anlatım	5,00000*	,040
Anlatım	Drama	-7,29167*	,002
	Hikâye	-5,00000*	,040

Tablo 5'te görüldüğü gibi, öğretim yöntemi değişkenine göre grupların son testlerine ait Tukey testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde; drama yöntemi ve hikâyeleme yöntemi ile öğrenim gören öğrencilerin kontrol grubundan daha başarılı oldukları ortaya çıkmıştır. Drama yöntemi ile öğrenim gören öğrencilerin akademik başarıları da hikâyeleme yöntemi ile öğrenim gören öğrencilerin akademik başarılarından yüksektir.

Tablo 6. DG, HG ve KG'nin deyimler akademik başarı kalıcılık testi sonuçları

Varyans Kaynağı	Serbestlik derecesi	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	2	356,954	178,297		
Gruplar İçi	67	2008,049	29,971	5,949	,004
Toplam	69	2346,643			

Tablo 6 incelendiğinde üç farklı yöntemle öğrenim gören öğrencilerin akademik başarı son testlerine ilişkin tek yönlü ANOVA sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$F_{(2-67)}=5,949$; $p < .05$]. Oluşan bu istatistiki farkın hangi gruplar arasında olduğunu anlamak amacıyla Tukey testi yapılmıştır. Tukey testine ilişkin bulgular Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. DG, HG ve KG'nin deyimler akademik başarı kalıcılık testine ilişkin tukey testi sonuçları

	Yöntem Değişkenleri	Ortalamalar Farkı	p
Drama	Hikâye	3,95833*	,039
	Anlatım	5,32197*	,004
Hikâye	Drama	-3,95833*	,039
	Anlatım	1,36364	,677
Anlatım	Drama	-5,32197*	,004
	Hikâye	-1,36364	,677

Tablo 7'de görüldüğü gibi; öğretim yöntemi değişkenine göre grupların kalıcılık testlerine ait Tukey testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde, drama yöntemi ile öğrenim gören öğrencilerin kalıcılık puanları hikâyeleme ve kontrol gruplarına göre yüksektir. Diğer bir anlatımla drama yöntemi kalıcılık açısından diğer gruplara oranla daha etkilidir.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada deyimlerin öğretiminde drama ve hikâyeleme öğretim yöntemlerinin kullanımının 7. sınıf öğrencilerin akademik başarıları ve kalıcılık düzeyleri üzerindeki etkisi incelenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, üç farklı yöntemle öğrenim gören öğrencilerin akademik başarı ön testlerinde anlamlı bir fark elde edilememiştir. Öğrencilerin ön test sonuçları arasında anlamlı bir fark elde edilememesi, aynı eğitim programına göre eğitim almaları ve aynı öğretim yöntemleri ile ders görmeleri olarak gösterilebilir. Bu açıdan deneysel olarak seçilen gruplarda uygulama öncesinde anlamlı bir farkın olmayışı birbirine denk üç grubun araştırmaya dâhil edildiğinin bir göstergesi sayılabilir.

Araştırmada 7. sınıf öğrencilerinin akademik başarı son testlerine göre akademik başarıları arasında anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. En başarılı grubun drama grubu olduğu ortaya çıkmıştır. Drama yönteminin deyim öğretiminde diğer yöntemlere oranla daha başarılı olması, drama yönteminin öğrenciyi merkeze alarak ve birden fazla duyuya hitap ederek öğrenciyi eğitim-öğretim ortamına katması ve üst düzey öğrenme gerçekleştirmeye katkı sağlaması ile açıklanabilir. İşbulan (2010) ve Şenol (2011) tarafından yapılan çalışmaların neticeleri bu bulguyla paralellik göstermektedir. Akademik başarı son testine göre hikâyeleme grubu da kontrol

grubundan başarılıdır. Elde edilen bulgu, öğrencilerin geleneksel öğretim yöntemlerinin dışında farklı öğretim yöntemleri ile ders işlemlerinin akademik başarıyı artıran bir etken olması ile açıklanabilir. Bu bulguyla paralellik gösteren Örgü (2003) ve İşbulan (2010)'ın çalışmalarında da karikatür, resim, hikâye yazma ve eğitsel oyun yöntemlerinin, öğrenci çalışma kitaplarında yer alan yöntemlere oranla daha başarılı olduğu ortaya konmuştur. Akademik başarı son testlerine ilişkin bir diğer bulguya göre ise drama yöntemi ile hikâyeleme yöntemi arasında anlamlı bir fark elde edilememiştir. Bu bulgunun aksine Kazıcı (2008) tarafından yapılan çalışmada deyim öğretiminde drama yöntemi ve hikâye okuma yöntemleri ile ders gören akademik başarıları arasında drama yöntemi lehine anlamlı fark bulunmuştur. Bu sonuç üzerinde araştırmaların farklı öğretim kademelerinde gerçekleştirilmesinin etkili olduğu gösterilebilir. Bu çalışmada drama yöntemi ile öğrenim gören öğrencilerin puan ortalamalarının hikâyeleme yöntemi ile öğrenim gören öğrencilerin puan ortalamalarından fazla olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen sonuç doğrultusunda drama yönteminin deyimlerin öğretiminde başarılı olduğu, ayrıca hikâyeleme yöntemine göre etkili olmasının ise çeşitli değişkenlere bağlı olduğu ifade edilebilir. Her iki yöntemin de öğrencilerin hayal gücünü geliştirerek geleneksel öğretim yöntemlerinden farklılık göstermesinin birbirine benzer sonuçların ortaya çıkmasında etkili olduğu söylenebilir.

Araştırmada elde edilen bir diğer sonuca göre ise, drama yöntemi ile öğrenim gören öğrencilerin öğrenme düzeylerindeki kalıcılık puanları hikâyeleme ve kontrol gruplarına göre yüksektir. Diğer bir anlatımla drama yöntemi öğrenmede kalıcılık açısından diğer gruplara oranla daha etkilidir. Özellikle drama yönteminin, soyut olgu ve kavramların somutlaştırılmasında etkili olması, hayal gücünü zenginleştirilmesi, öğrencilerin işbirliği içerisinde öğrenmeleri ve bilişsel alanla birlikte duygusal alana da etki etmesi öğrencilerin öğrenmede kalıcılık düzeylerinde etkili olmasını sağlayan faktörler olarak sıralanabilir.

Yapılan çalışma ile deyimlerin öğretiminde anlatım yönteminin aksine drama ve hikâyeleme yöntemleri gibi öğrencilerin hayal dünyasını zenginleştirici yöntemlerin kullanımının öğrencilerin akademik başarıları açısından önemli olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte deyimlerin öğretiminde karikatür (Mürsel, 2009) ve resim (Gülcan, 2010) gibi yöntemlerin etkililiğini ortaya koyan çalışmaların da katkısıyla deyimlerin öğretiminde zengin materyal ve etkili yöntemlerle gerçekleştirilmesinin öğrencilerin öğrenmede kalıcılık düzeyleri açısından araştırmacılar tarafından önemli görülmektedir.

Kaynakça

- Aksan, D. (2003). *Her yönüyle dil: ana çizgileriyle dilbilim 3. cilt.* (İkinci Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Börekeçi, M. (2009). *Türkiye Türkçesinde yapı ve işlev bakımından sözcükler.* Erzurum: Eser Ofset Matbaacılık.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri.* (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Celepoğlu, A. (2011). *Çocuk edebiyatının kaynakları.* Yılar, Ö. ve Turan, L. (ed.) Çocuk edebiyatı içinde 80-88. 3. Baskı. Ankara: Pegem Akademi yayıncılık.
- Gülcan, F. (2010). *Deyim öğretiminde gösteri tekniğinin etkililiği.* Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Hengirmen, M. (1999). *Dilbilgisi ve dilbilim terimleri sözlüğü.* Ankara: Engin Yayıncılık.

Akçay, A. ve Şimşek, T. (2015). Deyimlerin Öğretiminde Drama ve Hikâyeleme Yöntemlerinin Kullanımının 7. Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarıları ve Kalıcılık Düzeylerine Etkisi, ss. 324-331.

- İşbulan, Z. D. (2010). 7. sınıf türkçe çalışma kitaplarındaki deyimlerin öğretiminde kullanılan etkinliklerin etkililiği. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Kaplan, M. (2001). *Kültür ve dil*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Karadağ, E. ve Çalışkan, N. (2008). *Kuramdan uygulamaya ilköğretimde drama (oyun ve işleniş örnekleriyle)*. (2. Baskı). Ankara: Anı yayıncılık.
- Kazıcı, E. (2008). *İlköğretim ikinci kademe Türkçe derslerinde deyim ve atasözlerinin öğretiminde dramatisasyon yönteminin etkililik düzeyi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Mürsel, C. G. (2009). *Deyim ve atasözlerinin öğretiminde karikatürün etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Örge, F. (2003). *İlköğretim I. kademe 5. sınıfta deyimlerin öğretimine ilişkin kullanılabilir aktivitelere yönelik bir araştırma*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Püsküllüoğlu, A. (2004). *Arkadaş Türkçe sözlük*. Ankara:Arkadaş Yayıncılık.
- Şenol, Z. (2011). *Deyimlerin yaratıcı drama yöntemiyle öğretimi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Şimşek, T. (2004). *İlköğretimde drama-kuramsal bilgiler ve uygulama örnekleri*. Konya: Suna Yayıncılık.
- Şimşek, T. (2005). *Çocuk edebiyatı*. Konya: Suna Yayıncılık.
- TDK (Türk Dil Kurumu). (2006). *Güncel Türkçe sözlük*. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.50d190271f23b2.11707031 adresinden 10 Eylül 2012 tarihinde alınmıştır.
- Ünalın, Ş. (2004). *Dil ve kültür*. (2. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Yaman, H. ve Gülcan, F. (2009). *Sözcük dağarcığını zenginleştirme etkinliği olarak deyim öğretimi: gösteri tekniği uygulaması*. Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Dergisi, 11 (2), 59-71.
- Yaman, E., Danacı, M. Ö. ve Eran, N. (2015). Yaratıcı dramının 4-5 yaş çocuklarının gelişim özellikleri üzerindeki etkisi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 11(3), 876-893.